Judecătoria Orhei, sediul Central, judecător Veaceslav Caragia
Dosarul nr. 21r-1141/22
1-22027800-02-21r-12082022

D E C I Z I E
în numele Legii
(dispozitiv)

20 februarie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău

având în componenţa sa:

Preşedintele de şedinţă ***Alexandru Spoială***
Judecătorii ***Mihail Diaconu și Silvia Gîrbu***

Cu participarea:
Avocatului *Pavel Ailoi*

judecând în şedinţă publică, în ordine de recurs, recursul administrației instituției penitenciare nr. 18 Brănești, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 26 iulie 2022, prin care s-a admis parțial plângerea condamnatului Popescu Lilian împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.02.2022 – 26.07.2022;

Instanța de recurs: 12.08.2022 – 20.02.2023.

Procedura de citare legală a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău,

În conformitate cu prevederile art. 447- 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, -

D E C I D E:

Se respinge, ca fiind nefondat, recursul administrației instituției penitenciare nr.18 Brăneşti și se menține fără modificări încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 26 iulie 2022 în privința condamnatului Popescu Lilian.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: Alexandru Spoială

Judecătorii: Mihail Diaconu

Silvia Gîrbu

Judecătoria Orhei, sediul Central, judecător Veaceslav Caragia
Dosarul nr. 21r-1141/22
1-22027800-02-21r-12082022

D E C I Z I E
în numele Legii

20 februarie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău
având în componenţa sa:
Preşedintele de şedinţă ***Alexandru Spoială***
Judecătorii ***Mihail Diaconu și Silvia Gîrbu***
Cu participarea:
Avocatului *Pavel Ailoi*

judecând în şedinţă publică, în ordine de recurs, recursul administrației instituției penitenciare nr. 18 Brănești, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 26 iulie 2022, prin care s-a admis parțial plângerea condamnatului Popescu Lilian împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Termenii de examinare a cauzei:
Prima instanță: 28.02.2022 – 26.07.2022;
Instanța de recurs: 12.08.2022 – 20.02.2023.
Procedura de citare legală a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, a –

C O N S T A T A T :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 26 iulie 2022*, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Popescu Lilian împotriva administraţiei Penitenciarului nr.17 Rezina, Penitenciarului nr. 16 Pruncul și

Penitenciarului nr.18 Brănești, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Popescu Lilian a fost deținut în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada continuă de la 23.08.2018 pînă la 05.07.2019 și de la 24.04.2020 pînă 26.07.2022, pe o perioadă totală de 1139 zile, din care 139 (una sută treizeci și nouă) zile, perioada de la 23.08.2018 până la 09.01.2019, în calitate de prevenit, și 1000 (una mie) zile, perioada de la 09.01.2019 pînă la 05.07.2019 și de la 24.04.2020 până 26.07.2022, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art.385 alin.(5) Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Popescu Lilian cu 139 (una sută treizeci și nouă) zile, pentru perioada de 139 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În condițiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Popescu Lilian cu 100 (una sută) zile, pentru perioada de 1000 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție Penitenciarul nr. 17 Rezina și în Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În total, în condițiile art.385 alin.(5) și art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Popescu Lilian cu 239 (două sute treizeci și nouă) zile.

S-a respins plângerea condamnatului Popescu Lilian declarată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 16 Pruncul, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, ca neîntemeiată.

2. *Pentru a se pronunța cu încheierea sus menționată, instanța de fond a reținut că,* la 28 februarie 2022, condamnatului Popescu Lilian a înaintat judecătorului de instrucție o plângere, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

Solicitările recurentului:

3. *Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, în termen a declarat recurs administrația penitenciarului nr. 18 Brănești,* prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care plângerea lui Popescu Lilian împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii

Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţie, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă.

4. În motivarea recursului, administrația penitenciarului nr.18 Brănești, a invocat că, consideră soluţia emisă ca fiind neîntemeiată şi pasibilă casării din următoarele considerente: prin materialele prezentate de Penitenciarul nr. 18-Brăneşti, s-a solicitat respingerea acţiunii condamnatului ca neîntemeiată şi nefondată, din considerentele că în perioada deţinerii în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, Penitenciarul nr. 17 Rezina, Penitenciarul nr. 16 Pruncul acesta n-a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, concluzionându-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane şi degradante, adică contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.
5. La examinarea plângerii adresate de Popescu Lilian privind condiţiile precare de detenţie în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, Penitenciarul nr. 17 Rezina, Penitenciarul nr. 16 Pruncul, în care a fost deţinut, instanţa de judecată n-a luat în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condițiilor generale din instituțiile penitenciare conform datelor din Raportul anual pentru anul 2017 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane, precum şi pe practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele contra Moldovei, făcând referire la cauza Mozer c. R. Moldova şi Rusiei din 23.02.2016; cauza Rotaru c. Moldovei din 15.02.2011; cauza Ciorap c. Moldovei din 19.06.2007, precum şi alte rapoarte ale organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect. Este important de accentuat faptul că, deşi remediul naţional de constatare a condiţiilor de detenţie a fost implementat din 01 ianuarie 2019, totuşi, persoanele care se considerau vătămate în drepturi prin deţinerea în condiţii contrare art.3 CEDO până la data intrării în vigoare a remediului respectiv, aveau posibilitatea de a înainta cerere în instanţa naţionale în procedură civilă pentru obţinerea despăgubirilor de rigoare sau de a înainta cereri către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.
6. Mai mult decât atât, Popescu Lilian pe parcursul deţinerii în instituţia penitenciară, acesta n-a adresat plângeri în adresa administrație penitenciarelor prin care să invoce dezacordul faţă de condiţiile de detenţie.
7. Într-un final conchide că, deţinutului Popescu Lilian i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, Penitenciarul nr. 17 Rezina, Penitenciarul nr. 16 Pruncul, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale

respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Argumentele părților:

8. În cadrul şedinţei instanţei de recurs, reprezentantul penitenciarului nr. 18 Brănești, nu s-a prezentat, solicitând prin cerere examinarea recursului în lipsă. Totodată a solicitat admiterea recursului, cu casarea încheierii instanței de fond.

9. Condamnatul Popescu Lilian, prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă, cererea fiind confirmată de către avocatul Pavel Ailoi. La fel a solicitat respingerea recursului, cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de fond.

10. Avocatul Pavel Ailoi a solicitat respingerea recursului declarat de administrația instituției penitenciare nr. 18 Brănești, ca fiind neîntemeiat, cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de fond.

Aprecierea instanței de recurs:

11. Colegiul penal, audiind participanții prezenți la proces, examinând materialele dosarului, consideră recursul neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

12. Conform art. 449 alin. (l) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

13. Aşadar, în conformitate cu art. 473^2 alin. (1) Cod procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

14. Potrivit art. 473^3 alin. (1)-(3) Cod procedură penală, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului sau a prevenitului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform art. 473^4 alin. (4)-(5) Cod procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

8. În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (6) Cod procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), preveniţii sunt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

9. Potrivit art. 385 alin. (5) şi (6) din Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. În cazul în care condamnatul s-a aflat în arest preventiv, în condiţiile specificate la alin. (5), nu mai puţin de 3 luni până la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea, în calitate de pedeapsă principală, a muncii neremunerate în folosul comunităţii, a amenzii sau privării de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate, acesta este liberat de executarea pedepsei de către instanţa de judecată. Potrivit procesului-verbal de reținere din 20.08.2018, Popescu Lilian a fost reținut de facto la 20.08.2018, ora 16.35.

10. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 09.01.2019, Popescu Lilian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime de 850 (opt sute cincizeci), 00 lei unități convenționale ceea ce constituie 42 500 (patruzeci şi două mii cinci sute), 00 lei. Executarea pedepsei urmează a fi calculată din ziua pronunțării sentinței, adică din 09 ianuarie 2019. În baza art. 88 alin. 3 CP a include în termenul executării pedepsei perioada deținerii lui Popescu Lilian în stare de arest preventiv începând cu data de 20 august 2018, ora 16.35 min până la data de 09 ianuarie 2019.

11. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 29.04.2020, Popescu Lilian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (2) și art. 85 alin. (1) din Codul penal, la 5 ani și 8 luni închisoare cu executarea 2 pedepsei în penitenciar de

tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime de 850 unităţi convenţionale, ceea ce constituie 42 500 lei.

12. Prin sentinţa Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27.04.2021, Popescu Lilian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse, prin prisma art. 84 alin. (1), (4) Cod penal (pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 29.04.2020), de 5 ani 8 luni închisoare, cu aplicarea amenzii în mărime de 850 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități, legate de gestionarea bunurilor mobile străine pe o perioadă de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul de executare a pedepsei a fost calculat din 27.04.2021.

13. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 02.11.2021 a fost menținută, fără modificări, sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27.04.2021.

14. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23.09.2021, Popescu Lilian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 1 an 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul de executare a pedepsei a fost calculat din 23.09.2021.

15. Potrivit raportului nr.2/2400 din 10.06.2022, în privința condamnatului Popescu Lilian începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 20.08.2018, iar sfârșitul executării pedepsei la 19.08.2024. Perioada detenției în instituțiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr.17 Rezina perioada de la 23.08.2018 până la 05.03.2019 și de la 24.04.2020 pînă la 18.01.2022, în Penitenciarul nr. 16 Pruncul perioada de la 05.07.2019 până la 24.04.2020 și în Penitenciarul nr.18 Brănești perioada de la 05.03.2019 până la 05.07.2019 și de la 18.01.2022 - până 26.07.2022.De menționat este că, în plângerea înaintată, condamnatul Popescu Lilian solicită reducerea termenului rămas neispășit pentru perioada deținerii sale în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești, pentru perioada de la 23.08.2018 pînă la 05.07.2019 și de la 24.04.2020 pînă 26.07.2022. Colegiul penal, reiterează prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnaţi și anume, punc. 464, potrivit căruia fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii, astfel, contrar celor expuse, studiind raportul prezentat de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de fond, corect și-a întemeiat concluzia în baza rapoartelor organizaţiilor naționale și internaţionale ce țin de acest aspect.

16. Instanța de recurs menționează că, instanța de fond corect a constatat că, Popescu Lilian s-a aflat în condiţii de detenţie contrare prevederilor art. 3 din

Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor în Penitenciarul nr. 17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești în calitate de prevenit și respectiv condamnat, pentru perioada de la 23.08.2018 pînă la 05.07.2019 și de la 24.04.2020 pînă 26.07.2022, pe o perioadă totală de 1139 zile, din care 139 zile, în calitate de prevenit, și 1000 zile, în calitate de condamnat, pentru care a beneficiat de reducerea de 139 zile pentru perioada de 139 zile în care s-a aflta în calitate de prevenit, cît și s-a redus 1 zile pentru fiecare 10 zile de detenţie în calitate de condamnat, astfel încât din termenul pedepsei stabilite lui Popescu Lilian s-a redus cu 100 zile, pentru perioada de 1000 zile în care s-a aflat în calitate de condamnat, iar în total fiindu-i redusă pedeapsa cu 239 zile.

17. Subsecvent, Colegiul penal reține că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, iar argumentele invocate în cererea de recurs precum că, în perioada deţinerii petiţionarului în Penitenciarul nr. 17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brăneşti standardele minime de întreţinere a condamnatului au fost respectate din toate punctele de vedere şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante, urmează a fi respinse, or, dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 17 Rezina și Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

18. Prin urmare Colegiul penal reține legalitatea încheierii contestate, iar recursul administrației Penitenciarului nr. 18 Brăneşti este neîntemeiat și urmează a fi respins, iar în situația în care instanța și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

19. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

20. În conformitate cu art. art. 447-449 alin. (1), pct. 1), lit. a) CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Se respinge, ca fiind nefondat, recursul administrației instituției penitenciare nr.18 Brăneşti și se menține fără modificări încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 26 iulie 2022 în privința condamnatului Popescu Lilian.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: Alexandru Spoială

Judecătorii: Mihail Diaconu

Silvia Gîrbu